

Stoś Leszczyński

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Trzy bezpłatne dodatki tygodniowo:

Dziennik Domowy, Przyj. Rolnika i Arkusz powieści.

Oczywiście
buduje sięspełniamy
obowiązek!

Wyd.: Drukarnia Leszczyńska, Spółd. s.a.d.

Adres redakcji i administracji:

Leszno [Woj. Poznań], ul. Wolności 21. — Tel. 11

Nr. 176

LESZNO, sobota dnia 4 sierpnia 1934 r.

Rok XV.

Program rządu p. Kozłowskiego.

Warszawa. Po godz. 10-tej rano rozpoczęło się w Sejmie posiedzenie Klubu BBWR., na którym premier Kozłowski wypowiedział obszernie przemówienie programowe, zapowiedziane już od kilku dni. Przemówienie transmitowane było przez radio. Na sali znajdują się prawie wszyscy członkowie rządu.

Punktualnie o godz. 10,30 premier Kozłowski zabiera głos:

„Rządy moich poprzedników potrafiły ocenić przyczyny przesilenia i wybrać drogi oraz metody odpowiednie dla Polski.

Polska myśl gospodarcza ustaliła przedewszystkiem, iż przesilenie obecne ma przyczynę szczególną, i że powrót do stosunków przedkryzysowych jest nieprawdopodobny.

Wynikało stąd, że przezwyciężenie kryzysu nastąpić może tylko poprzez osiągnięcie równowagi na nowym, niższym poziomie, a natomiast nie może być dokonane przez próby odbudowy równowagi przedkryzysowej.

Wskazywało to, jako jedyną celową politykę przystosowywania, nie zaś politykę prób tworzenia sztucznej koniunktury.

Jestem krajem ubogim w narzędzia pracy — bogatym w przysiół ludności. Droga rozwojowa wiedzie tylko poprzez wzmoczenie naszej wytwórczości, czyli przez zwiększenie narzędzi pracy“.

Założenia.

Podniesienie poziomu życia mas polskich, zatrudnienie młodych pokoleń, uprzemysłowienie i zainwestowanie Polski w przyszłość — wszystko to opiera się na procesie kapitalizacji wewnętrznej. Procesy przystosowawcze w Polsce powinny zatem być prowadzone w miarę możliwości w ten sposób, aby nie podrywać kapitalizacji wewnętrznej.

Stala i zdrowa waluta stanowią główną podstawę rozwoju kapitalizacji wewnętrznej. Zrównowazony budżet jest jedną z koniecznych podstaw stałej waluty. Dlatego przykazania: stałości złotego i równowagi są obowiązującymi niezmiennie tak samo w dobrych, jak i złych czasach.

Takim samem stałem przykazaniem w imię zgody dziedzinie jest wojsko i obrona kraju. Stale i konsekwentnie dążyć musimy do zapewnienia naszym granicom niezbędnej ochrony.

Pomimo kryzysu nasza siła obrony na nie uległa osłabieniu.

Niezagrożony od strony bilansu handlowego, niezagrożony jest przez ruch kapitałów, gdyż obserwujemy przypływ kapitałów zagranicznych do Polski. Niezagrożony wreszcie i od strony budżetu, gdzie obserwujemy powolną i nieznaną, lecz jednak wyraźną poprawę.

Budżet.

Trudność brawego zrównowazenia budżetu w poprzednich latach kryzysu podlegała przedewszystkiem na ciągłym spadku dochodów. Otóż spadek ten ustał.

W zeszłym okresie budżetowym (na wiosnę — mieliśmy pustki w kasach. Wskutek tego cały szereg wydatków był odkładany „na później“, t. zn. na okres, w którym przewidziano było osiągnięcie pożyczki. W tym roku mamy w kasie wpływy z Pożyczki Narodowej. To też rozkładamy wydatki równomiernie; i kształtują się one równomiernie, w granicach od 170—172 milionów zł miesięcznie wobec przeciętnej zeszłorocznej, wynoszącej 184 miliony.

Zagadnienie cen.

Musimy przyspieszyć nieuniknione likwidacyjne procesy, aby jaknajprędzej gospodarstwo polskie mogło ruszyć całą siłą swych sił produkcyjnych.

Jednym z takich elementów, wymagających wyrównania, są ceny. Choć dzi o zagadnienie „nożyce“ cen artykułów przemysłowych i artykułów rolniczych. Nożyce te trzeba zamykać z dwu stron: przez niższe cen towarów, nabywanych przez rolnika i wyższe cen towarów przez tegoż rolnika sprzedawanych.

W dziedzinie cen artykułów skartelizowanych należy stwierdzić powolność, lub nawet opór i fatalne opóźnienia w procesach przystosowania się do nowej rzeczywistości życia. Pewne wyniki zostały już tutaj osiągnięte, jakkolwiek zresztą działa się to dopiero pod naciskiem rządu. Dla przykładu wskazać można niższe cen węgla, cementu, niektórych materiałów budowlanych, żelaza. Ceny nafty obniżone zostały do 65 gr. za kg, przyczem w najbliższym czasie nastąpi dalsza niższa. W nawozach sztucznych po całym szeregu obniżek przeprowadzona została z dniem 1 lipca dalsza obniżka o 15 proc.

Oddłużenie przemysłu.

Mówiąc o niższych cen przemysłowych, mamy tu na problem oddłużenia przemysłu, oddłużenie musi bowiem towarzyszyć niższym cenom. Powstałe z dawnych lat zadłużenie przemysłu w paru zbadanych przez rząd wypadkach, graniczy nieraz z kodeksem karnym i nie było uzasadnione przesłankami gospodarczymi.

Kryzys uwypuklił także pewne głębokie wadliwości w organizacji aparatu pośrednictwa handlowego oraz w zakresie kosztów tego pośrednictwa na rynku wewnętrznym.

Ceny produktów rolnych.

Mówiąc o zagadnieniu cen i konieczności zniwelowania ich poziomów zkończymy za chwilę nad wprowadzoną od dłuższego czasu akcją podniesienia cen produktów wiejskich. — Ceny te — pod wpływem niekorzystnej dotychczas sytuacji na międzynarodowych rynkach produktów rolnych ukształtowały się w Polsce na poziomie bardzo niskim.

Podniesienie cen produkcji rolniczej, to kwestja zwiększenia dochodu dwudziestoparomilijonowej ludności wiejskiej, zwiększenia jej siły nabywczej i zdolności podatkowej. Akcja in-

terwencyjna zbożowa kosztuje Państwo bardzo dużo. W roku ubiegłym koszt jej pochłonął więcej, aniżeli rolnictwo wpłaciło Skarbowi Państwa z tytułu podatków bezpośrednich.

Zasadnicze wytyczne akcji zbożowej zostały utrzymane na rok przyszły gospodarczy. Sytuacja na rynku międzynarodowym w zakresie produktów rolniczych kształtuje się na przyszły rok gospodarczy, dla nas, jako kraju eksportowego pomysłniej, jak w roku ubiegłym a ceny zboża mają wyraźną tendencję zwykłą.

Muszę wreszcie nadmienić, iż nie jest wykluczone, że w nadchodzącym roku gospodarczym rozszerzymy akcję oddawania zboża za odrodek. Zwiększenie tej akcji wiąże się również z koniecznością przyjęcia z pomocą ludności, dotkniętej klęską powodzi.

W pracach nad podniesieniem cen rolniczych ważną jest nietylko kwestja cen zboża, ale i cen artykułów hodowlanych. Do podniesienia tych ostatnich przywiązuję dużą wagę.

Obciążenia publiczne i samorząd.

Mówiąc o obciążeniach publicznych, premier nasświetlił 3 działy tych obciążeń: państwowe, samorządowe i ubezpieczeń przymusowych — zaznaczając, iż przedewszystkiem trzeba szukać sposobu na ogólne zmniejszenie obciążenia dochodu społecznego.

W dziedzinie samorządu dotychczasowe wysiłki nie dały pożądanego rezultatu. Budżety samorządów wykazują nadal deficyty. To też w walce z temi deficytami Państwo musi udzielać pomocy samorządom w akcji oddłużeniowej. Mówca zapowiada powołanie komisji centralnej i komisji wojewódzkiej dla przeprowadzenia planu oszczędnościowego i oddłużeniowego dla samorządów.

Mówiąc o ostatnich wyborach samorządowych, prof. Kozłowski oświadczył, że w miastach, w których opozycja uzyskała większość, jak np. w Łodzi, powinna ona wziąć odpowiedzialność za zarząd miastem i wyciągnąć konsekwencje ze zwycięstwa wyborczego.

Zkończył premier przeszedł do zagadnienia ubezpieczeń społecznych, rozpoczynając od krytyki obecnych stosunków, panujących w związkach zawodowych i stając na stanowisku konieczności ich „odpolitykowania“. Dalej premier zapowiedział reorganizację ubezpieczeń społecznych, podkreślając, że przy obecnych niskich zarobkach, ciężar ubezpieczeń jest stanowczo za wysoki. Rzuca się w oczy przerost aparatu administracyjnego, kosztowny system rejestracji i kontroli, wreszcie stała organizacja świadczeń. Utrzymujemy ogromną instytucję, z której nikt nie jest zadowolony. Zarówno z punktu widzenia równowagi gospodarczej i samych zainteresowanych, reforma ubezpieczeń społecznych jest rzeczą konieczną.

A teraz sprawa zatrudnienia. Dla tej sprawy sytuacja rolnictwa posiada ogromne znaczenie. Poprawa w rolnic-

twie nie nastąpi jednak zaraz, dlatego trzeba będzie kontynuować akcję dołączania zatrudniania bezrobotnych. — Duży wysiłek został dokonany przez powołanie do życia Funduszu Pracy, który powinien być skoordynowany z Funduszem Bezrobocia i specjalnymi środkami przewidzianymi w budżecie Min. Opieki Społecznej. Ważną rolę odgrywa tu działalność inwestycyjna.

Na cele inwestycyjne Państwo uruchomiło na rok bieżący około 300 milionów zł. z natury rzeczy największe sumy przeznaczono zostały na roboty komunikacyjne. Działalność inwestycyjna Państwa nie wyczerpuje całokształtu. Niezależnie od niej ożywiać się zaczyna działalność inwestycyjna prywatna, zwłaszcza w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego.

Należy liczyć, że przy współudziale środków publicznych, uruchomionych na cele finansowania budownictwa mieszkaniowego w sumie około 40 milionów zł., przebudowane będzie w sezonie bieżącym około 120 milionów złotych.

Kapitały zagraniczne.

Dalej premier przechodzi do sprawy kapitałów zagranicznych i zresześci gospodarczych. Rząd nie dopuści do tolerowania posunięć niektórych reprezentatów grup kapitałów zagranicznych w Polsce. Kapitał obcy, któryby chciał pracować u nas, jak w kolonii, niema w Polsce nic do roboty. Chodzi tutaj o wyjątki, gdyż większość przedsiębiorstw o kapitale zagranicznym odgrywa rolę pozytywną. Taki kapitał będzie zawsze chroniony i znajdzie opiekę.

Kredyt.

Myślą przewodnią poczynań rządu było obniżenie kosztów produkcji aby dojść do nowej równowagi. Wielką rolę w tej dziedzinie odgrywa koszt kredytu. Akcja obniżenia kosztów kredytu, będzie nadal realizowana. W porozumieniu potrzeb kapitalizacji rząd będzie nadal czuwał nad drobnymi wkładami. Poza tem prywatny weksel kupiecki, może liczyć na to, że wejdzie w skład portfela Banku Polskiego. — Nadmierna swoboda przy zawieraniu transakcyj w walutach zagranicznych, musiała ulec ograniczeniu.

Oddłużenie rolnictwa.

Ze sprawą kredytu łączy się sprawa oddłużenia. Chodzi o ostateczne zakończenie akcji konwersyjno-oddłużeniowej w rolnictwie. Wierzyciel musi zrobić pewne konieczne ustępstwa które wyrazić się muszą w rozłożeniu wierzytelności na dłuższe terminy spłaty i na obniżenie stopy procentowej. Dotyczyć to będzie przedewszystkiem drobnych i średnich gospodarstw. — Rząd nie może jednak uznać za wskazane sztucznie utrzymywanie tych właścicieli, którzy znaleźli się w trudnych warunkach nietylko skutkiem złej koniunktury, ale także z własnej winy. Większy warsztat rolny obciążony nadmiernie, nie jest możliwy do wysano-

